

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Илиян Тодоров Тодоров, дм

*Катедра по инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология, МУ-Варна
Първа клиника по инфекциозни болести, УМБАЛ „Св. Марина“, гр. Варна*

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1. Медицина
докторска програма „Инфекциозни болести“

Автор: *д-р Екатерина Люцова*

Форма на докторантурата: *редовна*

Катедра: *Инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология*

Тема: *„Фекален калпротектин като диагностичен и прогностичен маркер при остри чревни инфекции при деца“*

Научен ръководител: *проф. д-р Маргарита Господинова, дм, Катедра по инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология, МУ-Варна*

Съгласно Заповед № Р-109-125/11.03.2026 г. на Ректора на Медицински университет – Варна съм избран за член на Научното жури, а на основание на Протокол № 1/23.03.2026 год. съм определен да изготвя становище (на български и на английски език) по процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ с кандидат **д-р Екатерина Люцова** в Медицински университет – Варна.

1. Общо представяне на процедурата

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител **е в съответствие** с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, ППЗРАСРБ, както и на Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет – Варна **и съдържа** всички необходими документи.

2. Представяне на докторанта

Д-р Екатерина Люцова е родена през 1983 г. в гр. Ташкент, Узбекистан. През 2006 г. завършва с отличие медицина в Ярославския държавен медицински университет. До 2009 г. практикува като лекар-интернист, след което придобива специалност «Терапия» и до 2014 г. работи като лекар-терапевт в Московския регион.

През 2015 г. успешно полага държавни изпити за признаване на професионалната ѝ квалификация в Република България и след конкурс е назначена за лекар-асистент към Катедрата по инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология при Медицински университет – Варна и към Клиниката по инфекциозни болести при УМБАЛ „Св. Марина“. През 2020 г. придобива специалност по инфекциозни болести. От 2023 г. е студент по магистърска програма «Искусствен интелект в здравеопазването», а в периода 2024-2025 г. се обучава в Бургаски Свободен Университет по специалност <мениджър в здравеопазването>.

В преподавателската си дейност, д-р Люцова води практически занятия по инфекциозни болести на студенти от различни специалности и участва в обучението на

стажант-лекари. Взема активно участие както в национални, така и в международни научни форуми и конференции.

Интересите и са в областта на диагностиката, лечението и контрола на инфекциозните заболявания, в частност чревните инфекции, протичащи с диарийен синдром, с фокус върху внедряването на съвременните и интелигентни технологии в медицинската практика. Автор и съавтор е на публикации в български и международни издания.

3. Актуалност на темата

Острите чревни инфекции, протичащи с диарийен синдром, представляват водеща причина за заболяемост и смъртност сред децата под 5-годишна възраст. Етиологичните причинители включват разнообразни бактерии и вируси, по-рядко паразити, които водят до клинични форми със сходна симптоматика, но вариращи по тежест и прогноза. Своевременната ориентация към вероятния етиологичен агент е от съществено значение за изграждането на адекватен терапевтичен алгоритъм при всеки конкретен болен.

Като своеобразни индикатори за бактериална етиология на чревните инфекции традиционно се приемат наличието в изпражненията на патологични примеси от кръв и слуз. Тези прояви обаче са субективни и не винаги представляват надежден ранен дискриминативен белег. От друга страна, стандартните копрокултури изискват технологично време за отчитане на микробен растеж и за определяне на антибиотичната чувствителност на изолата. Те не са метод на избор в диагностичния алгоритъм при вирусни чревни инфекции, които се доказват чрез съвременни, мултиплексни имунохроматографски методи, с които не всички лаборатории разполагат.

В тази връзка възниква необходимостта от внедряване в практиката на съвременни, нискобюджетни, леснодостъпни и надеждни маркери, позволяващи своевременно етиологично разграничаване на случаите. Такъв перспективен показател е фекалният калпротектин /ФК/ — калций-свързващ протеин, локализиран в цитоплазмата на неутрофилните левкоцити, чиято концентрация във фекалиите е правопрпорционална на степента на неутрофилен инфлукс в чревния лумен. Към момента, той се изследва рутинно при пациенти с Болест на Крон и улцерозен колит, като нивата му корелират както със степента на възпалителна активност, така и с ефекта от приложеното лечение.

Съвременни международни изследвания акцентират върху неговата роля в практиката на инфекциониста като дискриминативен маркер за разграничаване на бактериални от вирусни чревни инфекции. Към момента за територията на Република България липсват систематични проучвания, оценяващи клиничната му стойност при деца с чревни инфекции, протичащи с диарийен синдром.

В този контекст представената за защита дисертация се отличава с висока актуалност в теоритичен аспект, като представя съвременни данни за ФК в рамките на инфекциозната патология. В допълнение, тя притежава и съществен приложен потенциал, допринасяйки за повишаване на диагностично-терапевтичната ефективност при този тип заболявания.

4. Познаване на проблема

Литературният обзор е широко обхванен, компетентно написан и демонстрира задълбочени познания върху основните клинично-епидемиологични характеристики на чревните инфекциозни заболявания, протичащи с диарийен синдром в детската възраст. Структуриран е логично, като отделните раздели са последователно и смислово свързани, представяйки в хронологичен аспект, както историческото развитие на познанията, така и

съвременните достижения, свързани с етиологията, епидемиологията и патофизиологията на тези заболявания.

Подробно са разгледани ключови аспекти, свързани с най-честите етиологични причинители и механизмите за тяхното предаване у нас. Авторът акцентира върху съвременните подходи в клиничната оценка на деца с остри чревни инфекции, като осъществява логичен преход към значението на лабораторните изследвания, и в частност ФК като маркер за оценка тежестта на клиничното протичане, терапевтичния отговор и прогнозата на заболяването.

Формулираната цел на дисертационния труд произтича логично от извършения литературен анализ, а поставените задачи за нейното решаване са ясно дефинирани, методологично обосновани и насочени към получаването на резултати с висока практическа значимост.

5. Методика на изследването

Методиката на изследването е подбрана адекватно и е в пълно съответствие с поставената цел и формулираните задачи на дисертационния труд. Използваните клинични, лабораторни и статистически методи осигуряват възможност за обективна оценка на изследваните показатели и за получаване на достоверни резултати. Дизайнът на проучването е логично структуриран и позволява проследяване на съществените зависимости, заложи в изследователската концепция. Приложените подходи създават условия за коректен анализ и интерпретация на данните, което гарантира формулирането на надеждни и научно обосновани изводи с практическа значимост.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е структуриран в обем от 183 страници и е онагледен с 23 фигури и 26 таблици. Съдържателната му рамка включва основните раздели: „Въведение“, „Литературен обзор“, „Цел и задачи“, „Материал и методи“, „Резултати и обсъждане“, „Заклучение“, „Изводи“, „Приноси с оригинален и научно-приложен характер“. Библиографската справка обхваща 159 литературни източника, от които 17 са на български език. Над половината от цитираните публикации са от последното десетилетие, а приблизително 20% отразяват най-новите научни постижения по разглежданата проблематика, публикувани в периода 2023-2025 г. Текстът се отличава с висока езикова култура, стилова издържаност и граматическа коректност. Във въведението, авторът убедително аргументира актуалността и научната значимост на изследвания проблем. Структурните компоненти са логически последователни, като всеки раздел завършва с обобщение, синтезиращо най-съществените практически изводи, произтичащи от критичния анализ на представените данни.

В съответствие с формулираната цел – да се проучи диагностичната и прогностична стойност на ФК като неинвазивен маркер при остра инфекциозна диария в детска възраст, както и неговата роля за етиологична диференциация, стратификация на тежестта, проследяване на терапевтичния отговор и прогнозиране на клиничния изход – са логически формулирани шест изследователски задачи. Чрез прилагане на утвърдени методологични подходи, включително съвременни статистически анализи, е проведено задълбочено проучване върху внимателно подбран пациентски контингент. Получените резултати са представени прецизно и са онагледени чрез подходящи таблици и фигури. Подложени са на задълбочен критичен анализ и са интерпретирани в контекста на актуални епидемиологични и клинични изследвания по темата. Дисертационният труд завършва със заключение, което

систематизира основните резултати и убедително подчертава значимостта от изследването на ФК при разглежданата патология.

Изводите /общо 6 на брой/, произтичат логически от поставените цел и задачи, като са ясно и прецизно аргументирани въз основа на получените резултати. Идентифицирани са съществени за клиничната практика зависимости, включително статистически значима връзка между стойностите на ФК и етиологията на чревните инфекции, тежестта на протичане, терапевтичния отговор и прогнозата за клиничният изход. Определени са референтни и гранични /cut-off/ стойности с конкретно клинично значение.

Приносите на дисертационния труд са представени в синтезиран вид и обхващат както оригинални, така и научно-приложни аспекти. Доказано е мястото на ФК в ранното клинично проследяване на деца с остри чревни инфекции. За първи път в България е осъществен подобен проспективен анализ, което придава допълнителна научна и практическа стойност на разработката.

7. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

За участие в настоящия конкурс д-р Екатерина Люцова представя две научни публикации, тематично свързани с дисертационния труд, в които тя е първи автор – ясен показател за съществуващия ѝ личен принос в реализирането на изследванията. И двете разработки са реферирани и индексирани в авторитетни международни бази данни. Според правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна, представената публикационна активност напълно покрива минималните наукометрични изисквания за придобиване на ОНС „доктор“. Не са представени данни относно цитирания, както и показатели като импакт-фактор, h-индекс и други.

Нямам критични бележки към научната продукция на д-р Екатерина Люцова. Препоръчвам разширяване на публикационната ѝ активност по темата в международното научно пространство, както и активно участие в научни форуми с представяне на постигнатите резултати, с цел по-широкото им популяризиране. В перспектива, изследването би могло да бъде надградено чрез включване на допълнителни маркери за остро чревно възпаление, отличаващи се с лесна приложимост, бързина на изследване и широка достъпност.

8. Автореферат

Представеният от докторанта автореферат е изготвен съобразно правилата и в синтезиран вид съдържа всички основни раздели от дисертационния труд. Коректно са представени методите на изследване, най-важните за практиката резултати, изводите и приносите с оригинален и научно-приложен характер.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос към науката* и отговаря на всички изисквания от Закона за развитие на академичния състав в Република България, ППЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна за придобиване на ОНС „доктор“.

Разработката убедително показва, че докторантът д-р Екатерина Люцова **притежава** задълбочени теоретични познания и професионални компетентности по научна специалност <инфекциозни болести>, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Въз основа на гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* на дисертационния труд, автореферата и постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на д-р Екатерина Люцова в докторска програма по инфекциозни болести.

01.04.2026г.

Гр. Варна

Изготвил становището:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Доц. Д-р Илиян Тодоров, дм